

OPINIA

KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 17 października 2012 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa podjęta próba nowelizacji art. 69 § 1-3 ustawy – Kodeks karny nie jest zasadna. W szczególności brak jest uzasadnienia dla znacznego zawężenia katalogu podmiotów, co do których sąd orzekający w danej sprawie byłby uprawniony do stosowania dobrodziejstwa instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary, jak i zawężenia katalogu kar takiemu zawieszeniu podlegających. Wnioskowana regulacja nie została poparta odpowiednimi badaniami zarówno orzecznictwa jak i obecnych skutków społecznych stosowania instytucji zawartej w art. 69 Kodeksu karnego. Uwaga powyższa znajdująca zastosowanie do wszelkich nowelizacji poszczególnych instytucji kodeksowych jest tym bardziej istotna w sytuacji, gdy propozycja zmiany przepisu oparta jest jedynie na pewnych ogólnych założeniach i ich hipotetycznym skutku.

Wątpliwość budzi również zamieszczenie w proponowanej nowelizacji przesłanki „względu na oddziaływanie społeczne”. Ustawodawca kodeksowe zasady wymiaru kary i środków karnych zawarł w Rozdziale VI Kodeksu o tym właśnie tytule. Dotychczas obowiązujący art. 53 Kodeksu karnego zawiera sprecyzowanie dyrektyw wymiaru kary, zmierzające do uwzględnienia także potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Instytucja warunkowego zawieszenia wykonania kary kładzie zdecydowanie większy nacisk na cele resocjalizacyjne kary wobec sprawcy, który w okresie próby zmuszony jest do radykalnej zmiany postępowania i poszanowania porządku prawnego. Jest ona nakierowana na ponowną socjalizację sprawcy, która zabezpieczona jest możliwością zarządzenia wykonania orzeczonej kary. Nie jest to zatem stan bezkarności czy też odstąpienie od wymierzenia kary, a odpowiednio ukształtowana i zabezpieczona możliwość stwarzająca dla sprawcy szansę na poprawę swojego postępowania.

Proponowana radykalna zmiana treści przedmiotowego przepisu wyłącza również możliwość zawieszenia wykonania kary ograniczenia wolności lub grzywny orzeczonej jako

kara samoistna, a co za tym idzie w znacznym stopniu ogranicza katalog kar objętych art. 69 kk.

Należy nadmienić, że zastosowanie przez sąd instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary w stosunku do multirecydywistów jest praktyką rzadką, a incydentalne błędy w tym zakresie powinny być wyeliminowane w ramach postępowania instancyjnego oraz przy okazji wizytacji wydziałów karnych. Sięganie po instrument w postaci nowelizowania Kodeksu wydaje się więc zbędne.